

KUB-16/2013. sz. ülés
(KUB-118/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2013. május 27-én, hétfőn, 12 óra 4 perckor kezdődően
az Országház főemelet 55. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	- 3 -
<i>Az ülés résztvevői</i>	- 4 -
<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása</i>	- 5 -
<i>Magyarország és a stratégiailag fontos keleti partnerei - így különösen Oroszország és Törökország - közötti diplomataképzés, valamint cserediákprogramok elősegítéséről szóló H/10876. számú új, átdolgozott határozati javaslat (Döntés a képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)</i>	- 5 -
<i>Vona Gábor előterjesztése</i>	- 5 -
<i>Kérdések, észrevételek, hozzászólások</i>	- 7 -
<i>Válaszok</i>	- 8 -
<i>Határozathozatal</i>	- 9 -
<i>Egyebek</i>	- 10 -

Napirendi javaslat

1. Magyarország és a stratégiailag fontos keleti partnerei - így különösen Oroszország és Törökország - közötti diplomataképzés, valamint cserediákprogramok elősegítéséről szóló határozati javaslat (H/10876. szám; új, átdolgozott változat a H/10859. szám helyett) (Vona Gábor, Gyöngyösi Márton és Hegedűs Tamás (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl:**Balla Mihály** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Nagy Gábor Tamás (Fidesz), a bizottság alelnöke

Gyöngyösi Márton (Jobbik), a bizottság alelnöke

Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz)

Csóti György (Fidesz)

Dr. Daher Pierre (Fidesz)

Dr. Gruber Attila (Fidesz)

Dr. Horváth János (Fidesz)

Dr. Mihalovics Péter (Fidesz)

Pintér László (Fidesz)

Dr. Tilki Attila (Fidesz)

Törő Gábor (Fidesz)

Kalmár Ferenc András (KDNP)

Vona Gábor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Nagy Gábor Tamás (Fidesz) megérkezéséig Balla Mihálynak (Fidesz)

Dr. Nagy Andor (KDNP) Kalmár Ferenc Andrásnak (KDNP)

(Az ülés kezdetének időpontja: 12 óra 4 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Engedjék meg, hogy a helyettesítéseket bejelentsem: jómagam helyettesítem Nagy Gábor Tamás alelnök urat, Kalmár Ferenc képviselő úr helyettesíti Nagy Andor képviselőtársunkat, és így, megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes.

Az írásban elküldött napirendi javaslatához képest, kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy valaki kiegészítést kíván-e tenni. *(Nem érkezik jelzés.)* Amennyiben nem, kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy ki támogatja a napirendi javaslatot. *(Szavazás.)* A bizottság egyhangúlag támogatta. Köszönöm.

Magyarország és a stratégiaileg fontos keleti partnerei - így különösen Oroszország és Törökország - közötti diplomataképzés, valamint cserediákprogramok elősegítéséről szóló H/10876. számú új, átdolgozott határozati javaslat (Döntés a képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről)

1. napirendi pontunkban Magyarország és a stratégiaileg fontos keleti partnerei - különösen Oroszország és Törökország - közötti diplomataképzés, valamint cserediákprogramok elősegítéséről szóló határozati javaslat, a H/10876. számon, új változatban. A határozati javaslatot Vona Gábor frakcióvezető úr, Gyöngyösi Márton és Hegedűs Tamás képviselő urak jegyzik.

Az előterjesztők nevében frakcióvezető úrnak meg is adnám a szót. Ebben az esetben, ha jól tudom, mivel ön az előterjesztő, szavaz is, ugye? *(Vona Gábor: Igen.)* Így van! Csak előterjesztőként ül ott, csak olyan furcsa a hely, elnézést kérek! Abban állapotunk meg, hogy egy rövid szóbeli kiegészítés, egy-egy perces hozzászólási körök tárgysorozatba-vételénél, erről döntöttünk jó múltkorában. Öné a szó, frakcióvezető úr. *(Dr. Tilki Attila megérkezik az ülésre.)*

Vona Gábor előterjesztése

VONA GÁBOR (Jobbik) előterjesztő: Nagyon szépen köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Az önök előtt heverő határozati javaslat, a H/10876. számú határozati javaslat indoklásánál meglehetősen rövid leszek, ígérem, azt gondolom, hogy maga a javaslat önmagáért beszél, és aki az ebben rejlő szándékot, igényt a javaslat fogalmazványából vagy indoklásából nem érti, vagy nem tartja fontosnak, azt gondolom, annak számára felesleges tovább érvelni. De azért mégis engedjék meg, ha már benyújtásra került, és a bizottság lehetőséget kínált arra, hogy néhány szóval kiegészítsem az indoklást, hogy pár szót mondjak.

Megszületésének a körülményeihez hozzátartozik, hogy az a fajta keleti fordulat, amelyet az én frakcióm, illetve a mi pártunk már megalakulása óta hirdet, úgy tűnik, hogy egyre inkább polgárjogot nyer a magyar külpolitikai gondolkodásban, aminek nagyon örülünk. Mindannyian látjuk, hogy az egész világon, de ezen belül Magyarországon is természetesen egy külpolitikai nemzetközi útkeresés zajlik, és mindenki próbálja egy jövődőt, minden bizonnyal megváltozott világkörülményekhez fűződő viszonyát kialakítani, rendezni, ami persze nagyon nehéz, hiszen nem tudjuk előre pontosan, hogy a viszonyok hogyan és miként alakulnak, de azért mégis bizonyos folyamatokból lehet következtetéseket levonni, bizonyos folyamatokra lehet előre készülni, és bizonyos folyamatokat lehet nyugodtan törvényszerűnek vagy szinte biztosnak tekinteni. Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy az

ilyen jellegű nemzetközi folyamatokra a magyar diplomácia, a magyar külügy kellő felkészültséget mutasson. Nem akarom megítélni és legfőképpen nem akarom elítélni a magyar diplomácia felkészültségét, de azt nyugodtan mondhatjuk, hogy az elmúlt időszakban - és nem is az előző rendszerre, hanem az elmúlt huszonhárom évre gondolok - egy egyértelmű euroatlanti politikai orientáció jellemezte a külpolitikánkat, és ahhoz, hogy a keleti fordulat sikeres legyen, annak meg kell teremteni a megfelelő alapjait, és ezeket az alapokat, úgy érzem, szükséges erősíteni, és ebben az igényben született meg ez a javaslat.

Ami a javaslat lényege, hogy államközi szinten foglalkozzon Magyarország bizonyos országokkal diplomataképzés, cserediákprogram keretében. Tehát jelöljön ki bizonyos stratégiai irányokat, és tudatosan és egyértelműen készítsen fel egy leendő diplomataállományt, egy leendő külpolitikai állományt azokra a feladatokra, amelyek majd ránk várnak az elkövetkezendő évtizedekben.

A javaslat két országot jelöl meg külön és hangsúlyosan, Oroszországot és Törökországot, és néhány olyan országot javaslat szintjén megfogalmaz a 3. pontban, amelyek sora tetszés szerint bővíthető vagy akár tetszés szerint szűkíthető is. Azt gondolom, hogy a 3. pont inkább csak javaslat jellegű, a legfontosabb a 2. pontban megjelölt Oroszország és Törökország.

A kérdés az, hogy miért ezt a két országot emeltük ki a javaslatunkban. Azért, mert úgy gondoljuk, hogy Magyarország számára a Keletet elsősorban és leginkább ez a két ország jelentheti. Nem akarjuk lebecsülni sem Kínának, sem Indiának, különösképpen nem Japánnak vagy a délkelet-ázsiai régió vagy az arab világ fontosságát, de ha megnézzük ezeket az országokat, ezeket a régiókat, akkor azt látjuk, hogy szűk értelemben vett Kelet-Közép-Európa-politikájuk és különösképpen Magyarország-politikájuk vagy -stratégiájuk nincs. Az a két, mondhatom, eurázsiai nagyhatalom vagy eurázsiai hatalom, most ezek bizonyos értelemben szavak és lényegtelen szavak, hogy ki minek nevezi Oroszországot és Törökországot, tehát ez a két eurázsiai ország, amely számára Kelet-Közép-Európa és ezen belül Magyarország is fontos, amely minden bizonnyal rendelkezik ilyen irányú stratégiával, ez a két ország.

Furcsa egy picit a sors, hogy egy nemzeti radikálisnak mondott párt elnöke pont két olyan országot javasol itt a bizottságnak és a magyar kormánynak megfontolásra, amelyekkel talán a történelmünk során a legtöbb harcot vívtuk és amelyektől talán a legtöbb véráldozatot szenvedtük el, de nagyon jól tudjuk, hogy a külpolitika és a diplomácia egy dinamikus tudomány, és nyilván a történelmet nem elfelejtve és a történelmet feldolgozva, de nem az a dolgunk most, hogy a történelmünkről beszéljünk, hanem a jövőnkről, és azt gondolom, itt mindannyian egyetértünk abban, hogy mind Oroszország, mind Törökország nagyon komoly gazdasági lehetőségeket rejt magában Magyarország számára, és a gazdasági mellett pedig kulturális és politikai lehetőségeket is. A gazdasági terén mindannyian beszélünk az élelmiszeripar talpra állításáról, ezt szinte már mantraszerűen elmondja Magyarországon a parlament minden frakciója, de ahhoz, hogy az élelmiszeriparunkat talpra állítsuk, ahhoz exportpiacok kellene, és azt gondolom, ebből a szempontból is ez a két ország kiemelt hangsúllyal bírhat. Az pedig már csak egy külpolitikai szempont, de szerintem fontos szempont, hogy nem helyes, ha egy ország a külpolitikáját kizárólag egy irányba teszi függővé, a történelmünk pont annak a bizonyítéka, hogy helytelenül járunk el, ha egyirányú függésekbe menekülünk. Most pedig, ha nem is katonai vagy nem is direkt politikai módon, de bizonyos értelemben politikai szinten egy egyértelmű euroatlanti, gazdasági szinten pedig egy egyértelmű németországi függés, befolyás alatt van Magyarország, és egy ilyen hosszú távra gondolkodó javaslat talán ennek az egyoldalú függésnek a kiegyenlítését is elősegítheti. És itt a „kiegyenlítés” szót hadd emeljem ki még egyszer: tehát nem az a célunk, hogy most a

nyugati vagy az euroatlanti vagy akár a németországi kapcsolatainkat felrúgva adjuk oda magunkat Oroszország és Törökország karjaiba, hanem egyszerűen arról van szó, hogy ezt az egyoldalú viszonyt egyenlítsük ki.

Ez a javaslat egy hosszú távú építkezésnek lenne az egyik mozaikdarabja, le kell fektetni az alapokat, és úgy gondoljuk, hogy ehhez a jelenlegi esetleges ilyen irányú kapcsolatok mellett vagy helyett egy központosított iránymutatásra vagy jogalkotásra van szükség. Én tudok róla, hogy vannak persze ösztöndíjak, cserediákprogramok különféle szinteken vagy különféle erővel, de úgy gondolom, hogy a helyzet fontosságához vagy a stratégiai jelentőségéhez mérten nem született még meg az a központi stratégia, amely ezt a kérdést megfelelő szinten kezelné. Ezért kérem a bizottságot, hogy ezt a határozati javaslatot támogassa, vitassuk meg az Országgyűlés előtt, és lehetőség szerint az Országgyűlésben majd támogassuk mindannyian.

Köszönöm szépen.

Kérdések, észrevételek, hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem, a frakciók részéről ki kíván szólni. *(Jelzésre:)* Gyöngyösi alelnök úr! Megegyeztünk, hogy két percben. *(Gyöngyösi Márton: Nem tudom, én már nem emlékszem.)* Annak az idején a tárgysorozatba-vételnél kétperces hozzászólásokban egyeztünk meg, nagyjából a Hárszabály arányában.

GYÖNGYÖSI MÁRTON (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen elnök úr, és köszönöm a lehetőséget. Vona Gábor hosszan beszélt a keleti nyitás fontosságáról, és nyilván mint egy olyan párt képviselője, amelyik a keleti nyitást nagyon fontosnak tartja, és amelyik ezt a külpolitikai stratégiájává emelte már öt-hat évvel ezelőtt - és nagyon örülünk annak, hogy a kormány is magáévá tette a keleti nyitást, ez is ékes bizonyítéka annak, hogy kormány és ellenzéke között meg lehet találni a közös pontokat. Mégis, a keleti nyitáshoz, mint minden politikához, nyilván kell egy politikai elhatározás, kell pénz meg kell káderállomány, hogy azt a bizonyos programot sikerre tudja vinni egy adott ország vagy egy adott nemzet. Úgy tűnik, hogy a politikai elhatározás már megvan, legalábbis a deklarációk szintjén, kormányoldaltól is Külügyminisztérium, miniszterelnök úr, Szijjártó Péter is rendszeresen a keleti nyitás fontosságáról beszél; és azt gondolom, mi itt a Külügyi bizottságban ezt különösen értékelhetjük, hiszen a Külügyi bizottság útjai is visszaigazolták, amikor Moszkvában jártunk, Ankarában, különböző keleti országokban, akkor bizony a tárgyalásaink során is Magyarországnak az elmúlt két évtizedben a kizárólagos euroatlanti irányultságát bizonyos kritikával illették. Talán elnök úr is emlékszik rá, amikor Moszkvában jártunk, Ankarában, ott azért felsejlett a gazdasági, kereskedelmi, kulturális együttműködés nagyon széles horizontja; és azt gondolom, ahhoz, hogy ezt kiaknázzuk és erre újfent rácsatlakozzunk, és a nemzetünk érdekében kihasználjuk ezeket a lehetőségeket, hosszú távra kell gondolkodni, hosszú távú stratégiákat kell alkotni, aminél elengedhetetlen fontosságú az, hogy kineveljük azt a szakértőgárdát, amely ezt ciklusokon átívelő módon képviselni tudja. Ezért tartjuk nagyon fontosnak azt, hogy ez az egyetemi cserediákprogramokban megvalósuljon, megnyilvánuljon, és hogy ehhez a magyar állam vegye fel a kapcsolatot a partnerországokkal, és kétoldalú megállapodások keretében erre stratégiát alkosson. Úgyhogy én ezt a magam részéről nagyon fontosnak tartom, természetesen támogatni fogom, és kérem önök is fontolják meg.

Köszönöm.

ELNÖK: Csóti képviselő úr!

CSÓTI GYÖRGY (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Először is bevallom, hogy sajnos nem volt alkalmam - önhibámból kifolyólag - elolvasni a javaslatot, ezért lehet hogy a kérdésem megválaszolásra került volna a javaslatban.

Én az ötletet nem tartom rossznak, nem tartom „ördögtől valónak”, hogy ezt a kapcsolatrendszert a keleti nyitás jegyében fejlesszük. Én különösen Törökországot tartom ilyen szempontból, cserediákprogram stb. vonatkozásában izgalmasnak, de azért itt is vannak kérdéseim. Viszont amire konkrétan szeretnék rákérdezni: diplomataképzés. Ez alatt mit ért az előterjesztő? Milyen diplomataképzés? Az adott országok között valami közös képzés? Mi az értelme ennek? - ezt nem látom.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Daher képviselő úr!

DR. DAHER PIERRE (Fidesz): Van egy-két pont, amiben nem értek egyet az előterjesztővel, hogy Oroszország vagy Törökország. Két különböző keleti ország, ha csak Oroszországról lenne szó, megértem, és megszavazom, de Törökországgal nem értek egyet, mert Törökországban nagyon instabil a helyzet, nem értem, hogy mi a fontossága Törökországnak, amikor több más ország, sokkal nagyobb kaliberű, mint Törökország... Azért, mert NATO-ország vagy azért, mert Törökország most kedvelt ország lett bizonyos országok szemében? Én ezzel az előterjesztéssel nem értek egyet, nem tudom megszavazni Törökország miatt.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ezzel tulajdonképpen általános vitát nyitunk, de én azt mondom, hogy az előterjesztő a felvetődött kérdésekre legyen szíves válaszolni, és utána le is zárnam a vita részét, hiszen a tárgysorozatba-vételről való döntésben nem nyitunk általános vitát. *(Dr. Nagy Gábor Tamás megérkezik az ülésre.)* Parancsoljon, képviselő úr!

Válaszok

VONA GÁBOR (Jobbik) előterjesztő: Nagyon szépen köszönöm az észrevételeket és a kérdéseket is.

Ami Csóti képviselőtársamnak a diplomataképzéssel kapcsolatos pontosítását illeti: nyilvánvalóan ez egy határozati javaslat, tehát ennek a konkrétumai meghatározása a jövő feladata. De igen, a mi részünkről kifejezetten orosz-magyar vagy török-magyar diplomataképzést is jelentene, mert úgy gondoljuk, hogy ezzel a két országgal a hosszú távú külkapcsolataink megérdemelnének akár ilyen szintű stratégiai gondolkodást is, ahol az adott országok kifejezetten a közöttük lévő gazdasági, politikai, diplomáciai, kulturális kapcsolatok levezénylésére, lebonyolítására szakembereket, szakdiplomatákat képeznek. És a cserediákprogramnak is egyébként ez az iránya lenne, tehát nem feltétlenül arról volna szó, hogy nyakló nélkül jöjjenek ide orosz, török diákok, amit persze, ha megvan a maga értelme, örömmel látunk, de itt ez a javaslat kifejezetten az ilyen irányú kétoldalú kapcsolatok erősítésére szól.

A másik, amit Daher Pierre képviselőtársam mond Törökország kapcsán. Nem tudom megállni - elnézést kérek tőle -, hogy egy kicsit személyesnek érzem a származása miatt a Törökországgal kapcsolatos álláspontot, amit abszolút megértek, és ezt természetesen méltányolom is, de én azt gondolom, ha az ő személyes álláspontjától függetlenül tudjuk magunkat, akkor azért azt be kell látnunk, hogy Magyarország számára nem véletlen, hogy ez

a két ország volt folyamatosan kelet felé az a két hatalom vagy az a két ország, amelyekkel komoly küzdelmeket vívtunk, mert egyszerűen számukra fontosak az itt lévő területek, az itt lévő régiók, nekik van ilyen értelemben stratégiájuk. Ne felejtjük el, hogy Törökországnak van Ausztriában és Németországban többmillióس kisebbsége, tehát a velük való kommunikációban vagy a kettejük közötti logisztikában Magyarország mindenképpen egy tranzitországnak számít. Ezt szeretném hangsúlyozni, fontos is, hogy tranzitország maradjon, tehát a javaslatunk mögött semmiféle török kisebbségi betelepítést nem szabad kiolvasni.

Én arra kérném még itt - ha egy mondatot még szabad mondanom a bizottságnak - a bizottság tagjait, hogy nyilvánvalóan, amikor itt dönteni szoktunk, akkor nagyon sokszor politikai megalapozottságú döntéseket hozunk, és most jön egy ellenzéki párt egy határozati javaslattal, és bizonyos értelemben a frakciólogika vagy a pártlogika alapján a rossz javaslatot vagy az önök által rossznak tartott javaslatot nemmel, a jó javaslatot pedig tartózkodással szokták elutasítani kormánypárti képviselőtársaim. Tehát a tartózkodás már eleve megtiszteltetés lesz. *(Derültség.)* De mégis hadd kérjek ennél többet, ugyanis az egész javaslat mögött mi az alapvető kérdés, azt kihagytam a felvezetésemből. Az a kérdés, ami szerintem az önök számára is fontos kérdés, hogy a kormány által meghirdetett keleti fordulat mögött mint szlogen vagy mint külpolitikai orientáció vagy külpolitikai paradigma mögött van-e valós stratégiai elgondolás, tervezés, cselekvés. Erről szól ez a javaslat. És nyilván lehet kiegészíteni, lehet hozzá javasolni, mi ezt tartottuk vitaindítónak. Ha esetleg - nem akarok persze előre negatív kimenetelt festeni - mégis úgy döntenek, hogy tartózkodással, tehát egy pozitív elutasítással jutalmazza a javaslatomat, akkor én azt javasolnám, hogy a bizottság hívja meg a Külügyminisztériumot egy soron következő ülésére, és kérjünk egy beszámolót arról, hogy hogyan áll az ilyen irányú diplomatahelyzetünk vagy diplomatákkal kapcsolatos humán erőforrásunk, és ha úgy érzi a Külügyminisztérium is, hogy szükség van cselekvésre, akkor azt javaslom, hogy maga a Külügyi bizottság is felléphet kezdeményezőként. Tehát semmiképpen sem szeretném, hogy bárki azt higgye, hogy ez nekünk valamifajta kisajátításra megírott javaslatunk, ha együtt tudunk ebben dolgozni, és együtt tudunk egy jó javaslatot elfogadtatni az Országgyűléssel, az nekünk külön öröm lesz.

Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nincs más hátra, mint hogy döntsünk, de nekem egy mondatot el kell még mondanom. A török és a magyar külügyminisztérium között már létezik egy diplomataképzési együttműködési megállapodás, amit tavaly márciusban kötöttek meg. De ettől függetlenül kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy ki támogatja a H/10876. számú határozati javaslatot. *(Szavazás.)* Kettő igen. Ki nem? *(Szavazás.)* Egy nem. Tartózkodás? *(Szavazás.)* Tizenhárom tartózkodással, a bizottság pozitív hozzáállással nem támogatta az előterjesztést.

Amit felvetett még frakcióvezető úr: június 12-én lesz várhatóan Martonyi külügyminiszter úr meghallgatása a bizottságban, én alapvetően jelzem neki előre ezt a kérdést, hiszen jövő héten valószínűleg nem tartunk bizottsági ülést. Tehát tájékoztatni fogjuk, hogy az összefoglalójában mindenképpen ezeket a kérdéseket, különösen a keleti partnerség ügyeit emelje ki, és esetleg erre az aspektusra is adjon választ, illetve a bizottsági ülésen fel lehet ezeket a kérdéseket tenni.

Egyebek

Egyebek között, 2. napirendi pontunkban? *(Nem érkezik jelzés.)* Amennyiben nincs képviselőtársaim részéről észrevétel, akkor köszönöm szépen, hogy itt voltak. További szép napot kívánok, a bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 23 perc)

Balla Mihály
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Podmaniczki Ildikó